

Til økologiske fjerkræproducenter

9. september 2013

AKTUEL NYHED:

Skal økologiske høner spise havregryn?

Forfattere: Darran Andrew Thomsen, Videncentret for Landbrug, Økologi, dat@vfl.dk og Niels Finn Johansen, Videncentret for Landbrug, Fjerkræ, nfj@vfl.dk

http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/l60032_en.htm

Havre kan traditionelt kun indgå i æglæggerblandinger i mindre mængde. Det skyldes, at skaldelene på 25-30 pct. nedsætter energiindholdet for meget. Efter endnu en god høst i år er bunden røget ud af det økologiske havremarked. I øjeblikket er handlen med havre yderst begrænset, og prisniveauet er ca. 145 kr. pr. hkg. Måske er det blevet tid til at inddrage afskallet havre som fjerkræfoder.

Billede 1: Er havre vejen frem for økologiske høner?

Afskallet havre kontra hvede

Afskallet havre har samme energiindhold som vinterhvede, det skyldes et højere fedtindhold og et mindre stivelsesindhold. Proteinindholdet og proteinkvaliteten er dog væsentlig højere i havre. Der ca. 60 pct. mere af den altafgørende aminosyre methionin i afskallet havre end i hvede.

Hvad koster afskalningen?

Afskalningen til foderkvalitet betyder, at 25 pct. af havren renses fra. Dette medfører, at havre bliver 25 pct. dyrere efter afskalningen, dertil kommer omkostningen til selve afskalningen. Skallerne har en lav værdi, men kan bruges som foder i andre sammenhænge, strøelse eller som brændsel. Det er ikke lykkedes os at finde en industriel lønafskaller, som kan afskalle større mængder havre til en fornuftig pris. Det kan formodentlig bedre betale sig at afskalle mindre partier på et gårdanlæg. Derved bortfalder transportomkostninger, og man beholder selv skallerne.

Efter en hurtig forespørgsel i Tyskland, har vi fået et tilbud på en brugt konsumafskaller til omkring 10.000 euro med en kapacitet på mellem 1 og 10 ton/time alt efter model. Et realistisk bud på en funktionelt afskaller inkl. installation er under 100.000 kr.

OBS!

Et gårdanlæg til afskalling af havre til øget selvforsyning med foder til fjerkræ kan muligvis være omfattet af den Økologiske investeringsstøtte 2013. Anlægget skal være nyt, hvis der skal søges tilskud. **Ansøgningsfristen er den 18. september 2013 kl. 23.59.**

Spar på foderomkostninger

Havre er den stærkeste økologiske vårsædsart og giver i mange tilfælde også et højere udbytte end vinterhvede. For de producenter, der dyrker korn og/eller blander selv, er der en betydelig besparelse at hente ved at erstatte hvede eller triticales med afskallet havre. Ved stigende iblanding af havre kan man spare på de dyreste foderkomponenter som fiskemel, kartoffelprotein og soja. I tabel A ses 3 foderblandinger med henholdsvis 0 pct., 50 pct., og 100 pct. af kornandelen bestående af afskallet havre. Blandingerne er afstemte uden grovfoder, der tages forbehold for de angivne priser.

Tabel 1. Eksempler på foderpriser med tre niveauer af havre

Foder	Pris kr./hkg	100% hvede	50% havre 50% hvede	100% havre
Hvede	230	50	25	
Afskallet havre	230		25	57,25
Majs	290	10	11,4	10
Solsikke kage	325	8	8	8
Soya bønner	635	15	15	10
Fiskemel	1.140	3	1,5	0,5
Majs gluten	565	5	5	5
Calcium Carb.	45	4,5	4,10	4,25
Østersskaller	112	4,5	4,40	4,4
MCP	430	0,4	0,6	0,6
Fuldfoder kr./ 100 kg		<u>335</u>	<u>324</u>	<u>293</u>

Hvad må havre koste?

Desto mere havre, der indgår i fuldfoderet, desto mere proteinfoder kan den erstatte. I det viste regneeksempel ligger den maksimale pris for afskallet havre på 300 kr./hkg. Overskrides denne pris bliver blandingen med ren afskallet havre dyrere end blandingen med ren hvede, når hvede koster 230 kr./hkg. Den slags beregninger afhænger af mange faktorer og vil givetvis også afhænge af den enkelte bedrift.

Konklusion

Der er penge at spare ved at bruge afskallet havre til økologiske høns. Besparelsen afhænger af, hvor meget afskallet havre man blander i foderet, priserne på proteinfodermidler samt priserne for hvede og afskallet havre. Grundet den højere foderværdi må afskallet havre koste 10 til 30 pct. mere end hvede.

Havre er en af de mest robuste økologiske afgrøder, fordi den har et højt udbytte og en god ukrudtskonkurrenceevne og lykkedes på alle jorde. Derfor kan man på bedrifter, der avler eget foderkorn med fordel inkludere havre.

Korn med høj proteinkvalitet kan blive en vigtig brik, når konventionelle fodermidler skal udfases.

Udfordringen er at finde den billigste måde at få afskallet havre på. Hvis man ikke selv ønsker at investere i en afskaller, skal man huske at inkludere eventuelle ekstraomkostninger til transport i kalkulationerne.

Læs flere nyheder på www.landbrugsinfo.dk